

KNIHA ORAVY 2020 - NOMINOVANÉ KNIHY

KATEGÓRIA 1

Beletria

BOŽÍK, Pavol. Cudzinec

Bratislava : Ikar, 2020

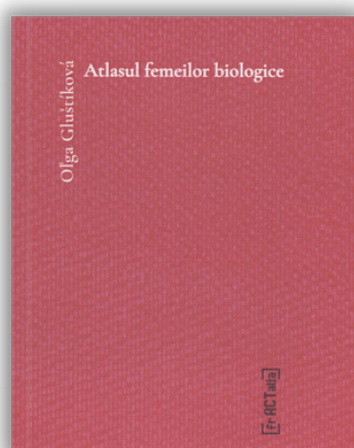
Úspešný hudobný producent Jakub má na Slovensku život, ktorý mu možno iba závidieť. A práve závišť, nekompetentnosť ľudí, s ktorými musí spolupracovať, ale aj katastrofálna spoločenská situácia, korupcia na najvyšších miestach a byrokracia v úradoch sú dôvodom, prečo sa v štyridsiatich štyroch rokoch rozhodne začať odznova v Nórsku. Necháva za sebou stres, prácu i jedno tajomstvo, ktorému sa za tie roky prispôbil natoľko, že ho už ani nevníma. Netuší, že sa jeho nový život pretne s rodinou zo susedstva, a to až tak intenzívne, že sa presvedčí, že minulosť nemá problém prekonať ani dvetisíc kilometrov a dosiahnuť ho na ďalekom severe.

FRINDT, Miroslav. Hanina hviezda

Bratislava : Fortuna Libri, 2020

Sotva dospelá Hana sa po vojne vracia z Osvienčimu domov na Oravu. V Dolnom Kubíne však nie je vítaná. Rodičovský byt arizovala mladá žena, s ktorou sa poznala už v predvojnových časoch. V treskúcich mrazoch sa Hana túla medzi synagógou a evanjelickým kostolom. Dolnokubínčania akoby ju nevideli. Niektorí sa boja židovke čo i len prihovoriť iní ju otvorene nenávidia. Vôňa medovníkov. Ľudia chystajú prvé povojnové Vianoce... zdá sa, že šťastné a veselé nebudú pre všetkých.

GLUŠTÍKOVÁ, Oľga. Atlasul femeilor biologice

Bukurešť : Editura frACTalia, 2020

Zbierka básní Atlas biologických žien, ktorá vychádza v rumunskom preklade. Príbehy, momenty a "zapisovanie tela". To všetko obsahuje druhá básnická zbierka poetky Oľgy Gluštíkovej, avšak prvá v rumunskom jazyku. Texty sú priamou rečou osôb, odhaľujú intimitu a telesnosť autorkiných hrdiniek. Názvom básne nás autorka uvádza do kontextu konkrétnej osoby, predstavuje jej/jeho meno, profesiu, vek či životnú situáciu. Výsledkom sú epické "kontextuálne" básne, poézia plná emócií - plná ľudí. Od dievčenských fantázií sa dostávame k projekciám, premenám i traumám, od rodových stereotypov k netradičnému vnímaniu a zobrazovaniu každodennosti.

HUBA, Peter. Keď národ umieral III : Zachráňte slovenčinu

Martin : Matica slovenská, 2020

Ďalší diel trilógie Keď národ umieral beletrizovanou formou zachytáva zložitú dobu prvej Československej republiky. Radosť zo slobodných čias bola veľká, no kazili ju snahy o centralistické riadenie Slovenska z Prahy. Spolužitie Čechov a Slovákov prechádzalo ťažkými a zložitými skúškami, čo ukázali už prvé slobodné voľby, ktoré sa na Slovensku konali v roku 1920. Podstatná časť deja sa odohráva vo vtedajšom Turčianskom Svätom Martine. Aj keď sa mesto nestalo hlavným mestom Slovenska, na jeho pôde sa rozhodovalo o mnohom, čo ovplyvnilo život na Slovensku, ba i v celej Česko-slovenskej republike.

KNIHA ORAVY 2020 - NOMINOVANÉ KNIHY

KATEGÓRIA 1

Beletria

HUBA, Peter. Povesti z Oravy III

Dolný Kubín : Miestny odbor Matice slovenskej v Dolnom Kubíne, 2020

Povesti z Oravy sú už tretím pokračovaním povestí, ku ktorým sa autor odhodlal po takmer desiatich rokoch. Hoci námety na povesti čerpal zo svojich dlhoročných výskumov, samotné písanie podľa autora netrvalo dlhšie ako tri týždne. Knihu, podobne ako predchádzajúce časti, ilustrovala Monika Ligasová a spolu s ňou i autorova vnučka Olivia Gvoždiaková. Práve ilustrácie dodávajú jednotlivým príbehom ten správny punc. Povesti sú ľahkým čítaním a vedia osloviť mladších i starších čitateľov.

KOVÁČIK, Adam. Zhoríme

Bratislava : Motýl, 2020

Zhoríme je príbeh o sile ľudskej vytrvalosti a snahe nezhorieť vo svete plnom takmer dohorených zápaliek. René po ôsmich rokoch opúšťa steny väznice a začína pracovať ako ochrankár v bordeli svojho najlepšieho priateľa Marcela. Spoznáva krásne dievča Dany, ktoré podľa Reného nemá v nevestinici čo hľadať. René postupne prichádza na to, že ani nový chodník, na ktorý sa vydal, ho nedoviede k vykúpeniu, po ktorom tak úpenlivo túži. Zisťuje aj to, že jeho najlepší priateľ Marcel tiež prešiel zmenou, a nie celkom pozitívnu.

Mladá slovenská poviedka 2020

Dolný Kubín : Oravské kultúrne stredisko, 2020

Zborník prác z celoštátnej literárnej súťaže mladých autorov, ktorú organizuje Oravské kultúrne stredisko, rekapituluje a hodnotí jej 17. ročník a predstavuje súťažné práce žiakov a študentov základných, stredných a vysokých škôl a dospelých do 30 rokov, medzi ktorými sú aj súťažiaci z Oravy. Súťaž mladá slovenská poviedka sa konala v spolupráci so Spolkom slovenských spisovateľov a pri príležitosti 160. výročia narodenia spisovateľa Martina Kukučína.

SLOVÍK, Jozef Medard. Goral Karol a zázračná bylina

Námestovo : Tlačiareň Kubík, 2020

Goral Karol a zázračná bylina zaujme napínavým rozprávkovým príbehom, v ktorom nechýbajú čerti, obri, bosorky a iné rozprávkové bytosti. Je vykreslením dávnej minulosti regiónu Oravy s jej nárečím, životom na hrade i podhradí, liečivým prírodným bohatstvom, ale predovšetkým figliarskym fortieľom, ktorý zaujme nielen detského čitateľa. Navyše, do príbehu sú zakomponované autentické goralské pesničky z obce Rabčice.

KNIHA ORAVY 2020 - NOMINOVANÉ KNIHY

KATEGÓRIA 2

Odborná literatúra

GRÍGEL' st., Marián a kol. Beňadovo : Monografia obce

Beňadovo : Obecný úrad Beňadovo, 2020

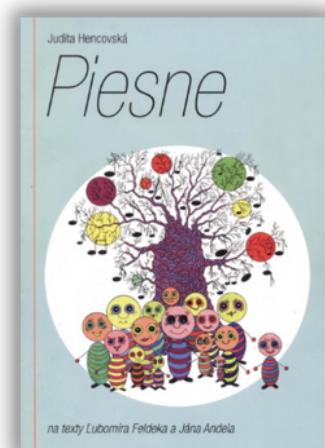
„Biedne sa tu žilo, biedny chotár, biedne domy, biedna dedina... a po fronte ešte horšie,“ tak hovoria o minulosti najstarší obyvatelia Beňadova, ktorí zažili biedu ešte na vlastnej koži. Súčasnosc' je však iná, za pomerne krátke obdobie prešla obec nepredstaviteľným civilizačným skokom. Druhé rozšírené vydanie monografie jednej z najmladších obcí na Orave dal dokopy tím odborníkov. Má slúžiť ako hodnoverný prameň historických poznatkov, vývoja a súčasného života v obci nielen pre terajšiu, ale aj pre budúce generácie.

HAVIAR, Štefan a kol. Národný kalendár 2021 : Sto rokov bez Hviezdoslava

Martin : Vydavateľstvo Matice slovenskej, 2020

Dominantnými výročiami v najnovšom vydaní Národného kalendára sú storočnice. Pripomína ich nielen tradičné kalendárium, ale aj viacero zaujímavých článkov z obsahu, venovaných nielen okrúhlym výročiam osobností, ale aj udalostí. Pred sto rokmi sa narodili mnohé významné postavy nášho kultúrno-spoločenského života a pred sto rokmi nás zas opustili mnohí velikáni nášho národného života, medzi nimi najmä Pavol Országh Hviezdoslav, ktorému je venovaný rozsiahly životopisný príbeh z pera Tomáša Winklera.

HENCOVSKÁ, Judita. Piesne

Dolný Kubín : Zrno, 2020

K textom Ľubomíra Feldeka a Jána Andela pridala autorka noty, vďaka čomu vznikli hravé detské piesne. Autorka je vyštudovaná huslista a pôsobí ako pedagóg na umeleckej škole v Trstenej. Notová zbierka obsahuje štyri dvojpiesne a úpravy dvoch ľudových piesní. Kniha je určená pre pedagógov a žiakov speváckych odborov na základných umeleckých školách. Súčasťou publikácie sú aj zaujímavé ilustrácie od Silvie Hučkovej. Skladby sú hravé, invenčné, svojské a veľmi harmonické. Zbierka detských piesní je nápaditým materiálom nielen pre pedagógov, ale aj pre milovníkov hudby.

HUBA, Peter. V diani plynúcich časov

Dolný Kubín : Miestny odbor Matice slovenskej v Dolnom Kubíne, 2020

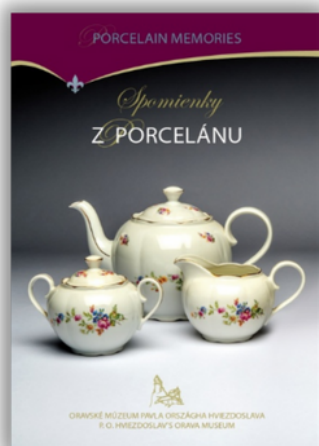
Historik Peter Huba pripravil publikáciu pri príležitosti storočnice Miestneho odboru Matice slovenskej v Dolnom Kubíne. Kniha mapuje bohatú doterajšiu činnosť spolku. V jednotlivých kapitolách autor prostredníctvom dejín miestneho odboru približuje významné historické osobnosti a fenomény regiónu Orava. Kniha opäť prináša to, na čo sme u autora zvyknutí – nové historické skutočnosti i prekvapujúce závery, napr. tie, ktoré sa týkajú života i pamiatky básnika a jedného z predsedov Matice Pavla Országha Hviezdoslava.

KNIHA ORAVY 2020 - NOMINOVANÉ KNIHY

KATEGÓRIA 2

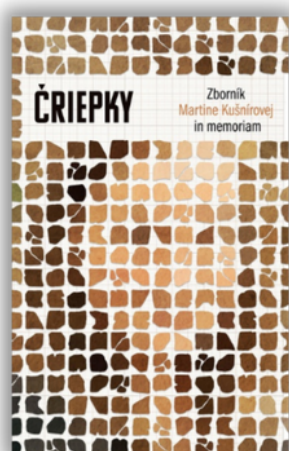
Odborná literatúra

JAGNEŠÁKOVÁ, Mária. Spomienky z porcelánu

Dolný Kubín : Oravské múzeum P. O. Hviezdoslava, 2020

Publikácia je súčasťou rovnomennej výstavy a mapuje exponáty pochádzajúce zo zbierkového fondu Oravského múzea a zo súkromnej zbierky. V domácnostiach našich starých a prastarých mám porcelánové riady predstavovali cennosť. Servírovaním občerstvenia na vzácnom riade z porcelánu svojim hosťom prejavovali úctu. Porcelán je dokonalým symbolom tradície a výrobky z neho sú veľmi blízke nášmu regiónu. Zastúpenie tu majú aj české porcelánové manufaktúry, ktorých história je síce kratšia, no kvalitou tovaru sa v krátkom čase dokázali vyrovnat' aj tým najslávnejším európskym porcelánkam. Zbierkové predmety, ktoré patria do správy Oravského múzea P. O. Hviezdoslava, pochádzajú z obdobia koncom 19. storočia a z priebehu 20. storočia a sú vyrobené v Čechách.

JELÍNEK, Pavol. Čriepky : Zborník Martine Kušnírovej in memoriam

Bratislava : Dubra, 2020

Jána Kuciaka pozná vďaka jeho novinárskej práci veľká časť Slovenska. O Martine Kušnírovej toho vieme výrazne menej. Dva roky po vražde máme šancu trochu ju spoznať – ako archeologičku, aj ako človeka. Archeologický zborník je zvykom vydať pri úmrtí významného archeológa. Martina Kušnírová k nim nepochybne patrí, aj keď pohľad dejinami inak, ako je pre archeológov obvyklé. Zborník zostavil Pavol Jelínek spolu s ďalšími archeológmi, vyučujúcimi aj spolužiakmi na pamiatku Martiny. V publikácii na ňu spomína aj Dolnokubínčanka Alica Javorková.

KERECMAN, Peter. Milo Urban justícia a advokáti v živote a diele

Dolný Kubín : Oravské múzeum P. O. Hviezdoslava, 2020

Publikácia autora Petra Kerecmana predstavuje čitateľskej verejnosti právne motívy v diele prozaika Mila Urbana, ale aj súdne konania súvisiace s jeho osobou. Aj napriek tomu, že Milo Urban sám právnikom nebol, téma spravodlivosti a pravdy prestupuje celým jeho dielom. Autor sa nevyhýba ani pôsobeniu Mila Urbana v rokoch 1939-1945 a jeho odsúdeniu v roku 1947. Taktiež reflektuje jeho tvorbu v povojnovom období. Z pohľadu koncipovania knihy i jej celkového významu je významný jej záver obsahujúci rozbor Urbanových spodobnení sveta práva, zároveň i náhľad na zákutia jeho životných peripetií. Publikácia obsahuje bohatú obrazovú prílohu pozostávajúcu z Urbanových fotografií, ale aj z rôzneho spisového materiálu.

Kolektív autorov. Ctibor Belan : 100. výročia narodenia

Dolný Kubín : Oravská galéria, 2020

Publikáciu, ktorou si pripomíname 100. výročie narodenia Ctibora Belana, zostavila Eva Luptáková, texty pripravil kolektív autorov (Peter Belan, Ľubomír Feldek, Oľga Feldeková, Theo Herkeľ Florin, Peter Hacıj, Eva Luptáková, Mária Medvecká, Peter Mikloš). Publikácia bola vydaná ako sprievodný katalóg k výstave a ukazuje aj „iného“ Belana. Na základe spolupráce kurátorky Evy Lúprákovéj s rodinou, hlavne so synom Petrom, sa podarilo prvýkrát ukázať Belana ako maliara. Najmä neznáme práce zo štyridsiatych rokov, vytvorené ešte pred nástupom socialistického realizmu, poukazujú na príslušnosť k „potemnenej“ generácii druhej svetovej vojny, majú svoju maliarsku hĺbku a kultúru. Publikácia je pestrou mozaikou spomienok priateľov a súčasníkov a rodinných príslušníkov.

KNIHA ORAVY 2020 - NOMINOVANÉ KNIHY

KATEGÓRIA 2

Odborná literatúra

KUPČULÁKOVÁ, Miroslava - VEČEREK, Roman. Ako bábka na Oravu prišla : ...alebo nebojme sa bábký

Dolný Kubín : Oravské kultúrne stredisko, 2020

Publikácia je vlastne zaujímavým pracovným zošitom vydaným v rámci projektu Šlabikár ľudových remesiel – Dotyky s bábkou. Súčasťou sú ilustrácie typov bábok, scény, mapy sveta, bludiska, ktoré pripravila ilustrátorka Katarína Chomisteková. Pracovný zošit upriamuje pozornosť na bábkové divadlo a tvorbu bábkových hier, pričom ako podklad slúžili tvorivé stretnutia „Dotyky s bábkou“, pričom na jednej strane stáli profesionálni herci a na strane druhej amatérske divadelné súbory z Oravy.

LUPTÁKOVÁ, Eva. Plusy a mínusy akvizičnej činnosti : Rezervované pre budúcnosť II

Oravská galéria, Dolný Kubín 2020

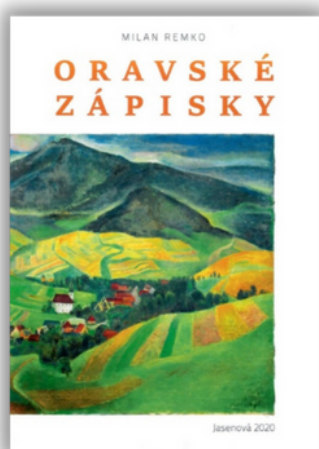
Oravská galéria predstavuje výsledky akvizičnej činnosti z rokov 2010 –2020. Zámerom bolo zmapovať akvizičnú činnosť Oravskej galérie za posledných desať rokov a nové zbierkové predmety predstaviť v niekoľkých kontextoch. Výber tvorí 64 autorov Jankom Alexym počnúc, cez Karola Barona, Vladimíra Kompánka, Mareka Ormandíka, až po Laca Terena či Rudolfa Sikoru. Ide o súbor autorov a diel, ktoré tvoria naše kultúrne dedičstvo. Publikácia bola vydaná ako súčasť rovnomennej výstavy.

PLANIETOVÁ, Mária. Stratený svet : Židia v Trstenej

Trstená : Mesto Trstená, 2020

Publikácia mapuje osudy židovských rodín, ktoré žili v Trstenej približne od druhej polovice 18. storočia. Prostredníctvom životných príbehov ľudí zo židovskej komunity v Trstenej sa čitatelia môžu dozvedieť veľa nových informácií z ich každodenného spôsobu života, o ich zvykoch, ako aj o ich pohnutých osudoch počas druhej svetovej vojny. Archívny výskum spracoval Marek Durčo.

REMKO, Milan. Oravské zápisky

Bratislava : Remedika, 2020

Autobiografické dielo slovenského chemika, ktoré voľne nadväzuje na jeho Zápisky chemika z roku 2018. Autor sa v prvej časti knihy zaoberá stručnou históriou rodnej Jasenovej, miestnou honoráciou, predovšetkým zemanmi, ktorí sa zaslúžili o vybudovanie obce, ale si všíma aj osobnosti kultúrneho a verejného života, ktoré pôsobili v tomto regióne alebo z neho vyšli. Svoje životopisné spomienky na vysokoškolské štúdiá v Bratislave, desaťročia strávených prácou na univerzite a nespočetných cestách za vedou po európskych univerzitách dopĺňa svojim putovaním za kultúrou Oravy cez prizmu činnosti rodáckeho združenia Obec Oravcov v Bratislave. Aj výlety do histórie iniciovali autorove stretnutia s kultúrnou obcou Oravy.

KNIHA ORAVY 2020 - NOMINOVANÉ KNIHY

KATEGÓRIA 2

Odborná literatúra

VRAJOVÁ, Vladimíra. Štylistické kontúry poézie

Martin : Matica slovenská, 2020

Autorka sa v monografii sústreďuje na jazykové a štylistické špecifiká básnického textu. V prvej časti postupne vymedzuje básnický jazyk vo vzťahu k spisovnému a národnému jazyku, ale aj význam jazykovej metafory, štylistických a štýlových noriem, umeleckého štýlu a štylistickej analýzy. V druhej časti publikácie prechádza k jazykovo-štylistickým rozborom niektorých básní Pavla Országha Hviezdoslava a upozorňuje na konštantné znaky autorovho umeleckého vyjadrovania, ale aj na významovo-výrazové nuansy jeho poézie. V tomto zmysle je publikácia určená študentom slovenského jazyka a literatúry, odbornej, ale i širšej kultúrnej verejnosti nielen v súvislosti so spriehľadnením Hviezdoslavovej poézie, ale aj jazykovo-štylistického stvárnenia lyrického obsahu.